

УДК 346.12:613/614

А. О. Олефір,
аспірант
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОРЯДКУ ОЦІНЮВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ УЧАСНИКІВ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Досліджено основні дисфункції нормативної регламентації порядку розгляду й оцінювання конкурсних пропозицій учасників господарських відносин державних закупівель, визначено шляхи їх усунення стосовно сфери охорони здоров'я і розроблено рекомендації з удосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Ключові слова: державні закупівлі, охорона здоров'я, оцінювання конкурсних пропозицій, якість, ціна, електронний реверсивний аукціон.

Збалансований розвиток ринку закупівель може бути забезпечений за умови, якщо всі суб'єкти господарювання матимуть змогу конкурувати на рівних умовах у боротьбі за контракти, що пропонуються замовниками. При цьому закупівлі включають складний набір варіантів: що придбати, в кого, в який спосіб і на підставі яких критеріїв. Проте низка недоліків нормативного регулювання порядку розгляду й оцінювання конкурсних пропозицій зумовлює перманентну дисфункціональність механізму закупівель на стадії проведення торгів, коли визначається їх переможець.

Практичні проблеми закупівель у відповідному контексті на науковому рівні не досліджувались. На рівні навчальної правової літератури й у курсі теоретичного осмислення суміжних пи-

тань їх розглядали такі науковці-юристи, як С. А. Бордунова, Н. Я. Борсук, О. М. Вінник, І. В. Влялько, В. П. Жушман, Д. В. Задихайло, А. В. Луць, В. К. Мамутов, В. С. Мілаш, В. М. Пашков, Я. В. Петруненко, О. П. Подцерковний, В. С. Щербина, Н. Я. Якимчук та ін.

Мета цієї статті – визначити практичні шляхи усунення таких дисфункцій порядку розгляду й оцінювання конкурсних пропозицій, як абстрактність нормативних приписів, обмежене коло якісних критеріїв оцінки, незабезпечене поєднання економічної ефективності і якісних параметрів товарів і послуг як базових умов закупівель у царині охорони здоров'я, внаслідок чого їх позитивні нецінові властивості часто не враховуються, а також обґрунтувати рекомендації з удосконалення чинно-

го законодавства у досліджуваній сфері.

Підвищення рівня конкуренції між учасниками закупівель, об'єктивності й неупередженості під час оцінювання їх пропозицій і вибору переможця торгів передбачає здійснення заходів з доповнення системи оцінювання пропозицій конкурсних торгів новими правилами і критеріями, що дасть змогу якомога ефективніше як задовольняти державні потреби в товарах та послугах, так і поєднувати економічну (цінову) ефективність і якісні параметри предмета закупівлі. Як вважає Н. Я. Борсук, найдієвішим шляхом проведення закупівель товарів, робіт і послуг найвищої якості за найнижчою ціною є прозорий конкурсний відбір постачальника [2, с. 90]. Конкурентні закупівлі дають змогу належним чином використовувати державні кошти, на ринку з'являється більше комерційних можливостей, а споживачі переконуються, що кошти використовуються ефективно, а послуги вирізняються високою якістю [11, с. 67].

У Законі України «Про здійснення державних закупівель» від 1 червня 2010 р., № 2289-VI [3; 2010. – № 33. – Ст. 1140] затверджена така система оцінки пропозицій конкурсних торгів: (1) винятково ціновий критерій застосовується за умови, якщо предмет закупівлі ви-

робляється, виконується чи надається не за окремо розробленою специфікацією, а для нього існує постійно діючий ринок; (2) ціновий критерій (питома вага не може бути нижчою 50 %) у поєднанні з неціновими, визначеними в ч. 5 ст. 28 цього Закону, застосовується в разі придбання предмета, що має складний або спеціалізований характер. До цих критеріїв належить якість виконання робіт і послуг, умови оплати, строк виконання, гарантійне обслуговування, експлуатаційні витрати, передача технології, підготовка управлінських, наукових, виробничих кадрів, включаючи використання місцевих ресурсів, у тому числі засобів виробництва, робочої сили й матеріалів для виготовлення товарів, виконання робіт і надання пропонуванних послуг. У Директиві 2004/18/ЄС [17] теж передбачено 2 системи оцінювання пропозицій учасників, які концептуально тожні вітчизняним.

На практиці мають місце випадки, коли замовники встановлюють критеріями оцінювання, передбаченими у ст. 16 зазначеного Закону, критерії кваліфікаційні, зокрема, документально підтверджений досвід виконання аналогічних договорів [6, с. 39]. Але ці вимоги не є критеріями оцінювання пропозицій учасників з нижченаведених причин. По-перше, такі підстави оцінювання

законодавчо не передбачені, по-друге, це окремий етап розгляду пропозицій торгів, що передує їх оцінюванню, цільовим призначенням якого є підтвердження професійної й технічної компетентності учасників.

Вивчення соціальної ефективності впливу законодавства є необхідною ланкою в регулюванні правовідносин [18, с. 13 – 21]. У зв'язку з тим, що критерій економічної ефективності передбачає врахування тільки цінових параметрів пропозиції, він не може бути покладений в основу оцінювання товарів і послуг сфери охорони здоров'я, оскільки в цьому разі правовими засобами механізму закупівель не гарантовано такий публічний інтерес, як закупівля лікарських засобів, виробів медичного призначення, медичної техніки, медичних і соціальних послуг на засадах поєднання максимальної якості, безпечності, ефективності предмету закупівлі й економічної обґрунтованості закупівельних цін. Як зазначає В. Т. Смирнов, мета конкурсу ніколи не може полягати в тому, щоб тільки визначити найкраще вирішення завдання. Кінцева його мета – застосування отриманого результату на практиці [19, с. 19]. Тому господарський правопорядок під час придбання медичної продукції й послуг буде забезпечено за умови, якщо закупівля здійснювати-

меться не лише з огляду на пріоритет економії ресурсів, а й з метою підвищення якості надання медико-санітарної допомоги. Це дасть змогу в процесі правозастосування поєднати ціновий і неціновий критерії, тобто досягти оптимального співвідношення «ціна – якість», оскільки питома вага першого при змішаному оцінюванні є незмінною. Такий підхід відбиває особливості придбання інноваційної продукції.

У чинній системі оцінювання пропозицій учасників є суттєвий дисбаланс на користь цінового критерію, коли для розгляду поряд із ціною якісних ознак предмета закупівлі встановлено тільки одну неконкретну підставу – закупівлю, що має складний або спеціалізований характер, і передбачена обмежена кількість нецінових варіантів. На думку Д. В. Задихайла, якщо в економічній системі створено дисбаланс на користь якогось одного типу економічної влади, розвиток країни буде спотворено [8, с. 39]. Наголосимо, що в процесі розгляду пропозицій конкурсних торгів замовникам необхідно брати до уваги специфіку господарсько-правового забезпечення потреб сфери охорони здоров'я, а тому факт закупівель лікарських засобів, виробів медичного призначення, медичної техніки, медичних і соціальних послуг доцільно нормативно визначити

самостійною підставою застосування змішаної системи оцінювання. Спираючись на наведене, абз. 4 ч. 5 ст. 28 Закону України «Про здійснення державних закупівель», у якому йдеться про підстави застосування цінового критерію оцінювання в поєднанні з неціновими, пропонуємо доповнити такими словами: «а також у разі закупівлі лікарських засобів, виробів медичного призначення, медичної техніки, медичних і соціальних послуг для задоволення потреб сфери охорони здоров'я».

В. М. Пашков зауважує, що необхідність докорінних змін у гарантуванні якісних характеристик життя - одне з найважливіших завдань соціальної політики [16, с. 180]. Оцінювання конкурсних пропозицій на підставі розгалуженої системи показників [13, с. 51] дає змогу замовникам брати до уваги не тільки прямі витрати, а й вартість товарів у процесі експлуатації. У ст. 53 вказаної Директиви наголошується, що критерії оцінювання повинні давати змогу об'єктивно порівнювати пропозиції, а серед нецінових згадуються технічна досконалість, поточні витрати на експлуатацію, ризик для суб'єкта, який здійснює замовлення й буде використовувати у своїй діяльності предмет закупівлі. Тому слід вести мову про розширення переліку нецінових (якісних) критеріїв оцінювання.

На підставі норм Основ законодавства України про охорону здоров'я [3; 1993. – № 4. – Ст. 19] й Закону України «Про лікарські засоби» від 4 квітня 1996 р., № 123/96-ВР [3; 1996. – № 22. – Ст. 86] змішану систему оцінювання конкурсних пропозицій рекомендуємо доповнити такими критеріями: (1) час експлуатації; (2) вплив на довкілля; (3) технічна допомога під час експлуатації; (4) ступінь відповідності лікарського засобу, медичного виробу вітчизняним і міжнародним правилам, у тому числі вимогам належної виробничої практики стосовно якості, безпечності й ефективності їх застосування; (5) досвід доклінічних досліджень, попередніх клінічних випробувань і клінічного застосування лікарського засобу; (6) використання при наданні медичних послуг стандартів (протоколів) медичної допомоги, клінічних рекомендацій; (7) здатність за допомогою предмета закупівлі підвищити ефективність господарської діяльності, вирішувати складні господарські завдання, проводити лікування соціально небезпечних і найпоширеніших захворювань. Також було б доцільно нормативно закріпити положення, що замовники не мають права встановлювати в конкурсній документації інші види нецінового критерію, крім прямо визначених у ст. 28 розглянутого Закону.

Сенс торгів полягає в отриманні товарів, робіт і послуг за найменшу вартість при оптимальній якості [Див.: 4, с. 89; 7, с. 29]. Т. Крупицька пише: «Ніякого смислу немає в тому щоб купувати дешевий товар, адже ціна напряму залежить від його якості, а жадібний, як кажуть, платить двічі. Ось і наша держава опинилася в ролі жадібного недбайливого господаря: женеться за низькою ціною і забуває про добротність виробу» [12, с. 23]. У зв'язку з тим, що під час оцінювання конкурсних пропозицій замовники застосовують формальний ціновий критерій, в сегменті ціни, особливо на початкових стадіях серійного виробництва, інноваційній продукції важко конкурувати з рештою товарів і послуг. Ось чому необхідно нормативно встановити спеціальні гарантії захисту господарських інтересів виробників інноваційних (оригінальних) лікарських засобів і медичних виробів (наприклад, передбачити, що при закупівлях інноваційних лікарських засобів, виробів медичного призначення, медичної техніки за специфікаціями, розробленими на виконання пріоритетних інноваційних проектів, питома вага цінового критерію за рішенням замовника може бути зменшена до 40 %). Застосування цього заходу за ознакою строковості повинно бути співмірним з реалізацією такого стратегічного напрямку інноваційної діяльності на 2011 – 2021 роки, як упровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування й фармацевтики відповідно до Закону «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 8 вересня 2011 р., № 3715-VI [3; 2012. – № 19-20. – Ст. 166].

Практика зменшення питомої ваги цінового критерію до 40 % узгоджується із законодавством ЄС, яке надає замовникам право при застосуванні змішаної системи оцінювання визначати вагові коефіцієнти, які вони надають кожному з критеріїв [17]. При цьому ціновий критерій не має чітко фіксованої межі (це може бути 30 – 40 %) [5].

Застосування будь-яких преференційних заходів не є односторонньо корисним, тобто коли один публічний інтерес забезпечується максимально, а інші зберігають нейтралітет. Згідно з рішенням Європейського суду справедливості у справі «Національна профспілка поліції проти Бельгії» від 27 жовтня 1975 р., рівність вважається порушеною, якщо розрізнення не має об'єктивного й розумного виправдання, а коли останнє існує, воно повинно бути оцінено з погляду мети й ефективності вжитого заходу згідно з принципами демократичного суспільства. Якщо виз-

2013/121

начити дискримінацію як неоднакове ставлення до осіб, які перебувають в подібних обставинах при реалізації передбаченого законом права, що ґрунтується на характеристиках, які не є необхідними або об'єктивно виправданими за цих умов [22, с. 216], то надання преференцій є виправданим і допустимим лише за умови, що забезпечуваний публічний інтерес є важливішим у конкретних господарських умовах, аніж інтерес, який зазнає негативного впливу. Науковці правильно підкреслюють: якщо рішення державного рівня призводить до шкоди, нерозмірної з його позитивними результатами, воно має визнаватися нераціональним і не підлягаючим втіленню [10, с. 165]. Тут показовим є рішення Європейського суду справедливості у справі № С-379/98 «PreussenElektra AG v. Schleswag AG», у якому суд зробив висновок, що закріплення в законодавстві Німеччини норм, що вимагають від постачальників електричної енергії закуповувати тільки ту, що виробляється з відновлювальних джерел у межах території її виробництва, навіть за ціною, вище ринкової, є виправданим заходом на підставі принципів охорони навколишнього природного середовища й охорони здоров'я [24, с. 256].

Отже, запропонований нами захід не порушує принципу недискримінації учасників закупі-

вель. По-перше, його застосування за предметом обмежене інноваційними лікарськими засобами, виробами медичного призначення, медичною технікою, що закуповуються на підставі пріоритетних інноваційних проектів. По-друге, стимулювання інноваційного розвитку сфери охорони здоров'я, особливо якщо брати до уваги негативні господарські характеристики цієї сфери в Україні [14, с. 7], є необхідним і об'єктивно виправданим кроком, від якого залежить гарантування національної безпеки держави. Часткове обмеження правореалізації такого публічного інтересу, як урахування законних господарських інтересів усіх груп замовників та учасників, компенсується зростанням конкуренції між постачальниками, більш повним урахуванням якісних властивостей предмета закупівель під час оцінювання пропозицій учасників, високоефективним використанням державних коштів з погляду стратегічних цілей розвитку економіки. До речі, навіть у ст. 5 Угоди про державні закупівлі Світової організації торгівлі передбачена можливість запровадження винятків із принципів недискримінації й національного режиму в царині закупівель для країни, що розвивається [14, с. 290, 291].

Закріплене в абз. 4 ч. 5 ст. 28 Закону України «Про здійснення

державних закупівель» словосполучення «закупівля, яка має складний або спеціалізований характер» є недостатньо зрозумілим, оскільки законодавство не містить відповідної дефініції. Фактично замовник зараховує закупівлю до такої, що має складний або спеціалізований характер, без будь-яких нормативних критеріїв, чим не забезпечується врахування якісних ознак товарів і послуг, об'єктивність оцінки конкурсних пропозицій. У 2011 р. найбільшу кількість порушень законодавства про захист економічної конкуренції у формі антиконкурентних узгоджених дій становили порушення, що стосуються спотворення результатів торгів, аукціонів і конкурсів, – понад 70 % [9]. Тому не випадково фахівці звертають увагу на нагальну потребу чіткого тлумачення правової конструкції поняття «закупівлі, що мають складний або спеціалізований характер» і визначення, для яких саме товарів, робіт і послуг існує постійно діючий ринок [21, с. 14].

Беручи до уваги підстави застосування абз. 4 ч. 5 ст. 28 цього Закону, можемо припустити, що закупівлі, які мають складний або спеціалізований характер – це закупівлі товарів, робіт і послуг, що виробляються, виконуються, надаються за окремо розробленою технічною специфікацією (технічним проектом), для

яких не існує постійно діючого ринку. З урахуванням закріпленої в розпорядженні Антимонопольного комітету України «Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку» від 5 березня 2002 р., № 49-р [15; 2002. – № 14. – Ст. 778] дефініції товарного ринку, («постійно діючий ринок») слід визначити як сферу обороту взаємозамінних товарів, робіт, послуг, на які в межах ринку закупівель існує стійка конкурентоспроможна пропозиція, де замовники за звичайних умов легко задовольняють власний попит на певні товари, роботи чи послуги.

За умов української правової реальності помітні загрози, які є зворотним боком процесів інформатизації й поширення електронної комунікації [20, с. 452]. З огляду на критерії оцінки заявок учасників негативний характер має нормативна регламентація порядку проведення процедури електронного реверсивного аукціону, що пов'язано, принаймні, з 2-ма обставинами: по-перше, критерієм оцінки заявок за цією процедурою є винятково ціна, по-друге, покладання на всіх замовників обов'язку провадити цю процедуру за умови, що предметом закупівлі є товари, роботи й послуги, внесені до спеціального переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, призведе

де до того, що придбання за рахунок державних коштів певних видів предметів здійснюватиметься тільки на підставі цінового критерію.

На думку російської дослідниці С. А. Бордунової, у тій галузі, де першочергове значення має якість, треба забезпечувати проведення торгів у формі конкурсу; у випадках, де визначальним чинником є ціна, - у формі аукціону. Тому розміщення державних замовлень лише шляхом проведення аукціону не дає плідних результатів [1, с. 13]. Ось чому не слід однозначно стверджувати, що тільки в порядку аукціону можна радикально знизити закупівельну ціну, оскільки й організатори торгів з поданням закритих пропозицій беруть до уваги психологічні особливості людської поведінки: побоюючись вигідніших пропозицій з боку конкурентів, кожен пропонує максимально вигідні умови [23, с. 542, 543]. Досить виразно правила проведення закупівель за процедурою електронного аукціону визначені в п. 14 преамбули Директиви 2004/18/ЄС.

Спираючись на ці міркування, предмет електронного реверсивного аукціону доцільно або звузити до товарів і послуг, що виробляються чи надаються не

за окремо розробленими специфікаціями, для яких існує постійно діючий ринок і які можна повноцінно оцінити без урахування нецінових критеріїв, або ж розробити поряд із ціновим механізмом урахування якісних критеріїв за умови, що вони піддаються кількісному вираженню й не вимагають застосування суб'єктивного оцінювання. Тільки в останньому випадку за цією процедурою буде допустимим придбання продукції й послуг для задоволення потреб охорони здоров'я, бо тут беруться до уваги саме якісні параметри закупівлі. Це теж дасть змогу розширити застосування аукціонів без прив'язки до переліків товарів, робіт чи послуг.

Нормативне оформлення цих правових засобів дасть змогу замовникам структурувати власні підходи до визначення очікуваної вартості предмета закупівель, істотно зменшить негативний вплив на суспільні відносини таких дисфункцій їх правового механізму, як здійснення закупівель за завищеними цінами, незначна кількість інноваційної продукції в їх загальному обсязі, придбання товарів і послуг сфери охорони здоров'я на підставі формального цінового критерію, без урахування їх позитивних якісних властивостей.

- Список літератури:** 1. Бордунова С. А. Правовое регулирование государственных и муниципальных заказов по законодательству Российской Федерации: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук: 12.00.03 / С. А. Бордунова; Рос. ун-т дружбы народов. – М., 2011. – 26 с. 2. Борсук Н. Я. Проблемні питання кваліфікації дій замовників конкурсних процедур закупівлі / Н. Я. Борсук // Часопис Київ. ун-ту права. – 2010. – № 3. – С. 90 – 94. 3. Відомості Верховної Ради України. 4. Влялько І. Доктринальні підходи до правової регламентації сфери державних закупівель в ЄС / І. Влялько // Юрид. Україна. – 2007. – № 12. – С. 86 – 92. 5. Державні закупівлі: звіт про підтримку діалогу щодо укладення Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС: матеріали для розгляду 1 / Фонд стратегічних програм; уклад.: С. Косгроув, Ю. Музіка, С. Нерпій, М. Хейлієр. – 2008 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.ctaesopomic.com. 6. Дуброва Я. Трагування законодавства у сфері держзакупівель / Я. Дуброва // Фін. контроль. – 2012. – № 2. – С. 36 – 39. 7. Жеребцов Ю. Українським держзакупівлям потрібні якісні товари, а не викачування бюджетних коштів / Ю. Жеребцов, О. Маркін // Держ. закупівлі України. – 2006. – № 9. – С. 27 – 32. 8. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: моногр. / Д. В. Задихайло. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с. 9. Звіт Антимонопольного комітету України за 2011 р. // Антимоноп. комітет України: річні звіти [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article.jsessionid=1275155431AD0033603145183B922BFF?art_id=212425&cat_id=212422. 10. Іорданов В. П. Актуальні проблеми проведення державних закупівель на сучасному етапі / В. П. Іорданов // Вісн. госп. судочинства. – 2008. – № 3. – С. 161 – 168. 11. Козюбра О. Державні закупівлі / О. Козюбра, М. Масбаум // Укр. правнич. часопис. – 2003. – № 5 (10). – С. 67 – 70. 12. Крупицька Т. Ціна питання – наші гроші / Т. Крупицька // Редукціон. – 2008. – № 7(29). – С. 22, 23, 26, 27. 13. Міняйло О. Організаційно-економічні засади здійснення державних закупівель / О. Міняйло // Вісн. Київ. нац. тех.-економ. ун-ту. – 2009. – № 2. – С. 46 – 54. 14. Олефір А. О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти: моногр. / А. О. Олефір. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с. 15. Офіційний вісник України. 16. Пашков В. М. Засади формування державою господарсько-правової політики у сфері охорони здоров'я / В. М. Пашков // Вісн. Нац. юрид. акад. України. Серія: Економ. теорія та право. – 2011. – № 2 (5). – С. 180 – 189 с. 17. Про координацію процедур присудження державних контрактів на виконання робіт, на постачання та надання послуг: Директива 2004/18/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС від 31.03.2004 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L018:EN:NOT>. 18. Рабінювич П. Ефективність юридичних норм: загальнотеоретичний поняттєвий інструментарій дослідження / П. Рабінювич // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2008. – № 1 (52). – С. 13 – 21. 19. Смирнов В. Т. Конкуренс в советском трудовом праве: автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук: 12.00.05 / В. Т. Смирнов; Моск. гос. ун-т. – М., 1962. – 21 с. 20. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: нац. доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця. – К.: Вид-во НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с. 21. Хоружа Л. Проблеми застосування Закону України «Про здійснення державних закупівель» / Л. Хоружа // Юрид. газ. – 2011. – № 48. – С. 14. 22. Шевчук О. М. Особливості судової практики вирішення справ щодо дискримінації у сфері державних закупівель / О. М. Шевчук // Часопис Київ. ун-ту права. – 2008. – № 3. – С. 211 – 216. 23. Шершеневич Г. Ф. Русское гражданское право: учебник / Г. Ф. Шершеневич. – [Изд. 6-е]. – СПб.: Изд-во Бр. Башмаковых, 1907. – 816 с. 24. *Thai Khi V.* International Handbook of Public Procurement / V. Thai Khi, J. Lynch. – Auerbach publications: Hoboken. – 2008. – 802 p.

ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПОРЯДКА ОЦЕНИВАНИЯ ПРЕДЛОЖЕНИЙ УЧАСТНИКОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК

Олефир А. А.

Исследованы основные дисфункции нормативной регламентации порядка рассмотрения и оценивания конкурсных предложений участников хозяйственных отношений государственных закупок, определены пути их устранения относительно сферы здравоохранения и разработаны рекомендации, направленные на совершенствование законодательства в этой сфере.

Ключевые слова: государственные закупки, здравоохранение, оценивание конкурсных предложений, качество, цена, электронный реверсивный аукцион.

LEGAL IMPROVING THE REGIME OF EVALUATION PARTICIPANT'S OFFERS IN STATE PROCUREMENT

Olefir A. A.

Investigated main dysfunctions of the legal regulation regime of evaluation participant's offers in the economical relations of public procurement, marked ways of their elimination about health protection and also were created propositions, directed at improving of the current legislation in this sphere.

Key words: public procurement, health protection, evaluation participant's offers, quality, price, electronic reversing auction.

Надійшла до редакції 30.11.2012 р.

УДК 343. 237

Н. В. Носко,
аспірантка
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

ПОНЯТТЯ «ОРГАНІЗОВАНА ГРУПА» В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Стаття присвячена проблемам дослідження поняття «організована група» в історії розвитку кримінального права. Організована група розглядається як трансформований вид скопу, зговору, зграї. Досліджуються поняття, ознаки й передумови закріплення у законодавстві організованої групи як виду складної форми співучасті.

Ключові слова: організована група, співучасть, форми співучасті, скоп, зговір, згряя.

Актуальність дослідження поняття «організована група» зумовлена недостатнім його висвітленням у юридичній літературі й необхідністю окреслення зв'язку між минулим і сьогоденням в розумінні сутності цього соціального явища. Мета статті – вивчення історії розвитку кримінального законодавства щодо використання цього терміна (або подібного йому) й розгляд різних доктринальних підходів до встановлення його ознак.

Підвищена суспільна небезпечність організованої групи ні в кого не викликає сумніву, й на кожному етапі розвитку цивілізації вчинення злочинних посягань декількома суб'єктами, сприймалося як більш небезпечні діяння, порівняно зі схожими, вчиненими однією особою. Серед багатосуб'єктних злочинів виділяються такі, що вчинюються з внутрішньою організацією, що сприяє більш точному і швидкому досягненню ним злочинної